

FOLK OG LAND

NR. 1 — 9. ARGANG

LØRDAG 9. JANUAR 1960

LØSSALG 65 ØRE

SIEGFRIED:

En nydelig «historiker» på Tidens Forlag

Sverre Hartmann lager nye taskenspillerkunster med urene kilder i boken «Fører uten folk»

Det er ikke så greit når en skal måle fjelltopper med et alenmål

Originalen til Hartmanns vrengebilde

Et gammelt ord sier at blind høne finner også et korn. Vi kom til å tenke på det da vi leste dagbladisten Ragnar Volds karakteristikk av Sverre Hartmann: «Men Hartmann er neppe historiker. Han er for ukritisk, for glad i dokumenter an sich, får en inntrykk av. Hartmann virker mer som en dyktig politifullmektig på jakt etter skriftstykker, og jeg er ikke sikker på om han har den rette skepsis overfor alt som er skrevet. Påstander blir jo ikke sannheter fordi om de forekommer i brever og dokumenter». Han understreker også at han ikke er viss på «om vurderingene hans holder mål bestandig».

Når en Ragnar Vold, som fråder av Dagblad-hat hver gang navnet Quisling og Nasjonal Samling nevnes, finner seg beføyet til å medgi såpass i forbindelse med Sverre Hartmanns gemene bok om Vidkun Quisling, «Fører uten folk», så kan en naturligvis tenke seg til resten selv.

Det er ellers naturligvis adskillig mere å si om Sverre Hartmann enn det en Ragnar Vold her peker på i fornærmelsen over at han har forlatt gressgangene i Dagbladet og begitt seg over til den store moderfold med Arbeiderbladet og det mere enn

halvrøde forlag Tiden. At boken nå kommer på dette forlag er betegnende for den objektivitet som i Hartmanns bok vies marxistenes hovedfiende Vidkun Quisling. Alle vet hvor de som kommer på forlaget Tiden hører hjemme og hva de bærer i sitt skjold. Det er derfor heller ikke uten grunn at Ragnar Vold anfører at Hartmann «tydeligvis har gjennomgått Arbeiderbladet grundig» og at han «opererer nesten konsekvent med begrepet «den borgerlige presse» mot annen slags presse».

For den som ikke husker det, la oss da minne om Hartmanns tidligere bedrifter. Han medvirket i ledende stil-

«Historikeren» personlig

ling i Landssvikavdelingens «etterforskningsarbeid», og er vel kanskje av den grunn plaget av samvittighetskval over det han har vært med på. For ham må det være naturlig for enhver pris å forsøke å skaffe dette skyldkompleks tilside ved en «historisk granskning» som kan kaste et forsonende skjær over det som i 1945 ble begått i rettens misbrukte navn.

Ragnar Vold har naturligvis rett når han slår fast at Hartmann utvilsomt ikke er historiker, og hans omgang med sannhet og rett er jo dokumentert tidligere, dengang han i Volds eget blad Dagbladet sjikanerte en norsk offiser, kommandør Bull, med uefterrettlige påstander og ble dømt for det i retten. Også dengang påberopte han seg sine «kilder» av samme type som de han fremdeles opererer med. Men Quisling er død, så har han må sjikanere farefritt. Det er ikke så nøye med kildene.

Det kan naturligvis ikke være noen grunn for oss som kjenner Vidkun Quisling personlig til å gå inn på det komiske vrengebilde av en stor mann som den lille Sverre Hartmann har puslet sammen på Tidens Forlag. En må uvilkårlig tenke på de underlige speil en ser inn i på tivolienes forlystelsesavdelinger hvor store mennesker blir til små tønner av kjøtt, og hvor de små trekkes ut til store historieprofessorer. Et hvilketsomhelst tivoli kunde missunde Hartmann hans evner i den retning, hans evner til å skape om et menneske til det motsatte av virkeligheten. — Både seg selv og andre.

*

Et blick på de kilder Sverre Hartmann har benyttet seg av skulde forsåvidt være tilstrekkelig til å karakterisere verdien av den «historiske beretning» han gir om Vidkun Quisling. Selv var han jo forøvrig bare liten gutt da de ting han skildrer hendte, så han er avhengig av hva andre kan fortelle ham. Men det er naturligvis ikke uvesentlig hvem han spør når det gjelder disse ting. En mann som utelukkende holder seg til kildene Hundseid og Lindboe, Quislings uforsonlige fiender

Forts. side 7

Olaf Holm:

«Skitne penger»

I.

At pengene er «skitne», har vi hørt fra fremstående hold, er et juridisk relevant grunnlag for at staten kan og skal tilegne seg dem. Man hører jo så mange «pussige» ting i våre dager. De penger, som her skal omhandles, var ikke «skitne» før de kom i statens lomme, men de ble det der.

II.

En NS-mann ble arrestert i 1945 og døde, før hans sak

kom for retten. Han etterlot seg enke, endel umyndige barn under skolealderen og oppover og en livspolise «til fordel for mine etterlatte».

III.

Lederne av «Erstatnings»-direktoratet, også p. g. a. sin virksomhet kalt Statens Utpresningsbyrå kastet (selvfølgelig) sine øyne på forsikringssummen. Var vedkommende død etter at hans sak

Forts. s. 8

Blødtørstig høyesterettsdommer

Som et passende minneblad for det året vi nå er gått inn i gjengir vi her førstesiden i Dagbladet hin 16. mai 1945:

Vi skriver nå året 1960, og det er altså 15 år siden den store rettsløshetens tid satte inn i Norge, og den tid som de sterkest impliserte naturligvis gjerne vil glemme, men som det er vår oppgave å holde levende inntil en har gjort bot for syndene i den utstrekning det er mulig. Hver gang

det skinnhellige Dagbladet med all sin omsorg for alle forfulgte og alt sitt sut over utlendinger som mister livet, har skreket høyest opp om «de nazistiske mordere», har vi i all beskedenhet henvist til dengang Dagbladet på første side slo opp et intervju (Forts. s. 8).

Folk og Land ser på olympisk gull hos Otto Falkenberg

Verdensmannen, idrettsmannen og NS-mannen som fyller 75 år idag

Det er lett å forstå at en er hos en av Tramlagets stiftere når en besøker Otto Falkenberg i Gabels gate 7 i Oslo. Det er nesten som å komme inn i et museum eller et raritetskabinett, og hver eneste ting har sin særegne historie, som den spreke og vitale 75-åring gjerne haler ut av den store minnekisten.

— Den der har jeg fisket selv, stoppet ut selv og montert selv, sier Falkenberg og peker på et utstoppet albatrosshode, et synlig minne fra et tokt i sydhavet.

Vi ser på spaserstokker laget av ryggraden på en småhval og med et albatrossnebb som håndtak, vi ser på diplomer fra alle verdens kanter, bevitnelser for høyere skibsførereksamen avlagt med utmerkelse i en alder av 22 år, bevitnelse fra en britisk officersklubb i Newcastle for at han er «an excellent shot» - en fremragende skytter, fotografier av seilbåter, av storgårdene Austråt og Sundnæs Brug i Trøndelag, og et utall av familiefotografier. Vi ser gamle vakre skap fylt med herlige glass i glitrende krystall, og andre igjen bugnende av sølvpokaler og premier i alle utgaver. Til og med olympisk gull, som jo ikke er noe allemannseie i det lille Norge, kan Falkenberg vise frem. Det tok han i 1920 ved olympiaden i Antwerpen med 10-meteren «Mosk II» fra Bergen. En liten plakett viser at han så sent som i 1944 vant hirdmesterskapet i Verneidrett på ski — naturligvis i old boy-klassen.

Blant familiebildene ser vi en stram offiser av den gamle skole, og Falkenberg forteller at det er hans farfar, som var den første sjef for det norske gardekompaniet i Stockholm i unionstiden og som senere ble oberstløytnant. Også morfaren henger der, den mektige trøndelagsstorbonden, som først var eier av Austråt og senere av storgodset Sundnæs Brug, hvor det stod over 500 dyr på båsen. Bare potetåkeren var på 500 mål, men så var det da også brenneri på gården. Falkenbergs mor, som var en staselig skjønnhet, ser vi også bilde av. Hun ble kalt Inger til Austråt, sier Falkenberg smilende. Faren var lege.

*

Otto G. G. D. Falkenberg fyller 75 år idag 9. januar. Han tok som nevnt høyere skibsførereksamen i 1907 og fór så som styrmann i Bergenske Dampskibsselskap på forskjellige ruter i 3 år, hvorefter han slo seg ned i Dunkerque som skibshandler i 1910. Her ble han til første verdenskrig kom i 1914. Man forsøkte å presse ham til å gå med i krigen på fransk side, men Falkenberg sa nei. Han visste ikke hvilken side Norge eventuelt kom til å stå på, og vilde ikke risikere å kjempe på fransk side mens Norge kanskje kom med på tysk. Det var ikke så enkelt å slippe ut av Frankrike igjen, men

OTTO FALKENBERG

en svensk venn og skipskaptein mønstret ham på og bragte ham tiltake til hjemlandet. En stund etter fikk han ansettelse i et stort skibshandlerfirma i Newcastle, men under de usikre forhold lengeret han hjem. Han var i Newcastle medlem av en skyteklubb som vesentlig bestod av offiserer, og da han åpenbarte seg som «an excellent shot» varte det ikke lenge før det ble lagt sterkt press på ham om å «join the army». Det gikk så langt at det dukket opp en offiser med to mann for å hente ham, fordi offiserene i skyteklubben hadde sagt at han var en utmerket fyr og at han vilde kjempe på britisk side. Etterhvert ble misforståelsen oppklart. Britene hadde trodd at han var franskmann, men trakk seg noe slukørt tilbake da de hørte at han var nordmann og således ikke hørte til de krigførende. En annen side av saken var at det bød på store vanskeligheter å komme ut av landet igjen. Han hadde sett for mye av England, ble det sagt. Og da han endelig slapp ut etter å være skygget av Secret Service i lengre tid, ble han ransaket med pinlig nøyaktighet helt inn på bare kroppen.

Da Falkenberg kom tilbake til Norge startet han i Bergen sammen med vår gamle kjennning, som vi omtalte i Folk og Land for noen tid siden, Karl A. Dahl, aksje- og eiendomsmeglerfirmaet Dahl & Falkenberg. Etter kort tids forløp begynte han eget firma, som han drev til 1920, da han flyttet til Oslo. Her startet han Ullevål bensinstasjon. Senere arbeidet han som den første konfeksjonsjef i Schøyens Bilcentraler A/S og var der til han i 1920 startet sitt eget firma som eiendomsmegler. Da okkupasjonen kom, ble det slutt på virksomheten i denne sektor.

Disse vake konturer gir naturligvis bare et blekt bilde av Otto Falkenberg, den store idrettsmann, den belevne verdensmann, som taler og skriver tysk, fransk og engelsk like flytende som norsk, filatelisten og numismatikeren, den gode venn og kampfelle i seniorsveiten. Han lar

seg i det hele tatt ikke beskrive, fordi han hører til de få utvalgte med eventyrets nimbus om sin panne.

Den store idrettsmann, sa vi. Det er så mange idrettsmenn, men det er ikke så mange med den allsidighet som Falkenberg kan oppvise. Vi har nevnt hans olympiske gull i seiling, som naturligvis er kranset av pokaler og seire i fleng i denne edle og kongelige gren av sporten. Men Falkenberg har også ydet det beste som roer, som skytter, som bilist og vi vet ikke hva. Dessuten er han naturligvis pasjonert jeger og fisker. Hans frimerkesamling er vel den dag idag, trass i de bolde hjemmefrontfolks plyndringer i 1945, en av Norges beste, for Falkenberg lar seg vanskelig slå ned. Han gikk løs igjen på de filateliske oppgaver etter fredsutbruddet for å supplere vandalenes herjinger, trass i at hans økonomiske evne naturligvis etter den store utplyndring var sterkt redusert.

*

— Men hvorfor ser stoltrekken slik ut da, Falkenberg, spør vi. De som har et slikt vakkert hjem?

Og så forteller han den gamle historie, som gjelder de fleste NS-folk, på en ny måte. Da vandalenes store stund opprant i 1945, ble også Falkenbergs hjem plyndret. Alt innbo og løsøre ble fjernet og en av «retts»-oppgjørets juridiske tjenere installerte seg i leiligheten i Gabels gate 7. Men Falkenberg fant seg ikke stilltiende i alt, og tilsatt fikk han lov til å vandre rundt på alle de merkelige lagre og oppbevaringssteder som rettens menn etablerte etter å ha satt uretten igang. Han fant igjen meget, men meget var også borte, ting som naturligvis ikke engang kan erstattes. Frimerkesamlingen fikk han riktig nok igjen, men alle de verdifulle merker var fjernet av gode patrioter og hjemmefrontfolk. Han fikk også igjen mye av innboet, blant annet adskillige stoler med trekk dels i skinn og dels i gyldeklær. Det var disse stoler som vakte vår oppmerksomhet, for trekket på alle sammen var skåret opp på kryss og tvers med kniv. Det er merker etter hjemmefronter, som lette etter penger innenfor trekket, sier Falkenberg, og jeg har beholdt dem som de er som et minne om det norske pøbelherredømme.

Falkenberg førte en erstatningssak til lagmannsrett i forbindelse med disse grove tyverier og ødeleggelser, og han fikk også noe erstatning, selv det norske rettsvesen av idag kunne ikke nekte ham det. På der annen side måtte han ut med en klekelig inndragning som «lands-sviker».

Falkenberg er et interessert medlem av Forbundet, og en god venn av vårt blad. Han hører til den utdøende slekt som ikke kan gå på akkord og som aldri gir opp overfor urett og løgn. Selv hans «dommere» måtte da også

Vil Peron vende tilbake til Argentina?

(Forts. fra side 5).

president ble født i Brasil, hvor faren, en emigrant hvis foreldre kommer fra de italienske ghettoers skygge, på den tid arbeidet. Til tross for dette lot faren Arturo innskrive i registrene i Paso de los Libres på den argentinske side av grensen, antagelig av økonomiske grunner, da registreringen var så meget dyrt i Brasil.

Det står så tilbake å finne den rette løsning på gåten Frondizi. Er han virkelig helt og holdent i det som han selv kaller de overnasjonale krefters vold, eller spiller han selv falsk, som indisiene synes å tyde på, i et spill som er et ledd i en stor kontinental plan?

*

En del av presidentens formodede rasefeller i Argentina har forøvrig nylig gjort seg pinlig bemerket ved opprulling av en av de verste svindeltruster man noensinne har sett maken til. Fenomenet er et rent familieforetagende av jødiske «forretningsfolk» med forgreninger i De Forente Stater, som i skjønt samarbeid har drevet storsmugling og valutasvin-

Daglig friske blomster

Kranser til alle priser

SYNNØVELIE

Blomsterforretning

Frognerveien 30, Oslo

Tlf. 44 22 30

Oslo Stigefabrikk

Inneh. ALF T. LUNDE,

Mosseveien 8, Oslo

Tlf. 68 88 17, priv. 67 07 79

Skyvestiger oljet m/ cadmerte beslag. Takstiger av jern, malertrapper og heisbare loftstrapper.

erkjenne i domspremissene at Falkenberg var en overbevist nasjonalsosialist, og at han gikk inn for det som Quisling satte som motto over sin bevegelse: «Orden, rettferd og fred». Det er ingen dårlig nordmann som seiler under et slikt flagg.

O. M.

del og ellers alle slags former for bedragerier. Gruppen betalte den deputerte Rodriguez Araya en halv million pesos for å tie ihjel forholdet i kongressen. Denne tok imot beløpet og overleverte det direkte til kongressens undersøkelseskommisjon, hvorefter det siden ble fart i sakene og den ene skandale har avløst den andre. Direktøren for Israels Bank i B. Aires ble arrestert på kommisjonens ordre som implisert og en annen bank intervenert. Rodriguez Araya har personlig bedt presidenten om å søke om FBI's intervensjon i saken. Han uttaler ellers i sin detaljerte redegjørelse til pressen at svindeltruster To-dres virksomhet har hatt et slikt omfang at selve den nasjonale prosess er berørt og at den har gjort det argentinske folks økonomiske oppofrelser nytteløse. Rodriguez Araya er selv frimurer og ingen jødehater. Hans avsløringer må således tillegges desto større vekt.

S.

Bergs Assuransebyrå

ALT I FORSIKRING

Arbiensgt. 1 — 44 49 94

Annelise Parow

TANNINNSETNING

Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 - V. Lademoen kirke - Voldsminde

TANNLEGE MAAMOEN

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 43 33

Arkitekt

HUSTAD

BÆRUMSV. 5, Ø. ULLERN

Telefon 55 61 29 - Oslo

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 75 54

Boken som Dagbladet reklamerer for

i sitt nyttårsnummer 2. januar.

Trygve Engen: Jeg er ingen landssviker

har Forbundet et lite opplag av. Bøkene selges for kr. 5,- pr. stk. + frakt.

Overfør kr. 5,90 på Forbundets postgirokonto nr. 150 28 og De får boken tilsendt.

Vår gode kampfelle Engen, som i Dagbladet blir betegnet som «benhard nazist», er Bondelagets representant i Nordland Landbruksksselskap og nyder således alminnelig tillit blandt skikkelige folk.

Forbundet.

FOLK OG LAND

UAVHENGIG UKEAVIS

Redaktører:

ODD MELSOM, ansvarlig
ALEXANDER LANGE

Demokratiet i fare

Norsk presse og norsk kringkasting har riktig hatt store begivenheter å gasse seg med ved årsskiftet. Glemte er bagateller som at verden går inn i 60-årene på randen av utslettelse i en atomkrig, glemt er fortapte skanser i Øst-Europa og Mellom-Europa, glemt er de 20 millioner flyktninger, og glemt er de svarte og gule bølger som truer med å skylle vekk den hvite mann, ikke bare fra verdensmarkedene, men til og med fra selvbestemmelsesretten på egen grunn. For nå står demokratiet i fare igjen! Nå er Hitler steget opp fra de døde og truer på ny det utvalgte folk! Det har hendt noe så rystende som at det er malt hakekors på benker og grønne hus både i Tyskland, Nederland og til og med i selveste England. Ikke engang den nye synagogen i Köln, som Adenauer var med på å innvie, har gått fri.

Fra redaksjon til redaksjon iler disse sensasjonelle nyheter og manifester seg i kjempeoppslag i storavisene, støttet opp med begredelige kommentarer av allehånde politiske skrivekarle. For nå gjelder det å vise at en er demokrat og at en kan sprelle lystig når det trekkes i trådene.

Disse evindelige hakekorsene vandrer altså fremdeles Tyskland rundt som hin evige jøde. Blir det for stille for trådtrekkerne, så dukker de opp igjen, i Köln, i Düsseldorf, i Offenbach. Og overalt har de sin misjon å gjøre. Hver gang løser de ut en ny hetsbølge når sinnene holder på å falle tilro. Hver gang hisser de opp til ny urett og ny forfølgelse — og naturligvis ikke mot jødene. For selv Dagbladet kan neppe tro at et hakekors på synagogen i Köln betyr noen fare for den mektige jødedom, som etter 1945 for alvor har anbragt seg i maktens hynder og styrer partidemokratiene med særlover og hård hånd.

Det er, som alle forstår, ingen dimensjoner i dette at hele verdenspressen som på signal skriker opp over hele siden om disse hakekorsene, som sannsynligvis er en grov provokasjon, eller eventuelt en nokså tåpelig og uartikulert protest mot at folkene rundt omkring i Vest-Europa er frattatt de mest elementære demokratiske rettigheter: menings- og ytringsfriheten, på den organiserte internasjonale jødedoms bud.

Vi tar neppe feil når vi hevder at det er ganske andre ting som ligger bak dette enn bekymring for nye pogromer. Helt siden 1945 har det vært uhyre meget farligere å være tysker enn å være jøde, til og med i tyskernes eget land, og siden 1945 er det ikke jødene som er utsatt for pogromer. De setter dem snarere isving med motsatt fortegn. For aldri så lenge verden har bestått har menneskene, og det er beklagelig å måtte slå det fast, med jøder i spissen, gasset seg slik i blod og forfølgelser, utdrivelser og terror, vold og urett, som i årene etter 1945. Er det ikke derfor vi blandt annet har 20 millioner flyktninger den dag idag?

Det er straffbart i Tyskland i dag offentlig å si sin mening om nasjonalsosialismen, om Israel og om litt av hvert annet. I Vest-Berlin blir en faktisk arrestert hvis en har Hitlers «Mein Kampf» i bokhyllen! Når kjelen koker over for den enkelte i denne utålelige tvang, så synes han kanskje at han ikke har noe annet å gjøre enn å gripe til malepøsen for iallfall å protestere mot tvangen og uretten på den måte. Vi for vår del synes faktisk når galt skal være at det er bedre slik enn å slå folk i hodet. Og hva skriker de jødiske organisasjoner for? Disse avmektige hakekorsprotestene til forsvar av de demokratiske rettigheter burde vel snarere more dem i deres ubestridte allmakt. Og når det snakkes om vold og overgrep mot andre, så

GODT NYTT AR

ønskes alle feller
av Otto Johnsen,
Sånun, Mandal

GODT NYTT AR

Jeg sender mine beste ønsker for 1960 til alle som kjemper for sannhet og rett!

Alf Gleng.

GODT NYTT AR

ønskes alle meningsfeller, særlig de som var i Blautekjær og Suplandsfos fangeleir.

Den gamle hilsen!

N. Fjellstøllen.

G O D T Å R

for Forbundets medlemmer.

Bangheid og Per Nes.

Hjertelig helsing

til alle gode abonnenter på Folk og Land, som forstår bladets misjon og den nasjonale sak det virker for.

Godt nyttår 1960!

Tollef Ruud.

bør en ikke glemme at ved den store urettens domstol i Nürnberg var det i en stab på 3 000 personer 2 400 jøder. Tyskerne har naturligvis ikke glemt det.

Vi har ingen sympati for hønshoder, som enten av tåpelighet eller direkte som provokatører går deres erind som nå blåser til ny kamp og forfølgelse mot de spede nasjonale krefter som spirer hist og her under ruinene, men vi forstår at folk kan bli provosert til å bruke selv en slik tåpelig utvei, den siste i et land som er blitt så «demokratisk» at det er satt munnkurv på enhver med avikende meninger.

Ellers er det naturligvis ikke med vold og urett verdens problemer løses. Men det tør på den annen side være at

Er moralsk opprustning fascismens arvtager?

Det hender så mangt nu omstunder vi fikk forleden i posten et Manifest betitlet «Ideologi og Sameksistens». Moralsk Opprustning var den glade budbringer. Manifestet er tilstillet alle husstander i Norden. Det bør leses, og med oppmerksomhet. Legg vekk ukebladenes lykkeprinsesser, Townsender, Onassiser, Callaser og all annen illusjonsmettet lektyre. Her er nemlig noe oppsiktsvekkende.

Vi må spørre oss, vi som ikke er nye i denne traden, hvordan slike fenomener kan dukke opp. Hvordan har det seg, at slike folk, som kan skrive slike ting, får lov til å gå ustraffet. De burde jo vært tatt sammen med oss, av generalpreventive grunner. — Dengang Norge ville sørge for at noen ideologisk anti-kommunisme aldri mer skulle oppstå i dette land.

Vi ble jo knekket også under absolutter. Nemlig ved hjelp av: absolutt løgn, absolutt fortielse, absolutt rettssvik og absolutt hat. Det motsatte av hva Moralsk Opprustning nu går inn for. Det antydes i manifestet, at kirken også kan brukes til å fremme den kommunistiske ideologi. Det vet jo vi, som opplevet biskop Berggrav, den store sjelesørger for fremtredende personer. Han gikk helt inn for ovennevnte absolutter, ja endog lengere enn det. Berggrav med sin bok begikk Moralsk masse mord. Hvor var Kirken? Godtok de ham? Fikk han syndsforlatelse? Den nu noe tilbaketrunkne Hambro gikk inn for dødsstraffen ef-

en gjør jødene en bjørnetjeneste med disse evindelige provokasjonene og denne uopphørlige hets. For det er jo slik at den som sår vind høster storm.

ter lover med tilbakevirkende kraft. Er han nu moralsk oppreist?

Tilbake til Manifestet. Det er som å lese «Russland og Vi» av Quisling, og hans forklaring i retten. Det er bare ført a jour, basert på senere erfaringer. Var det ikke en idé å gjøre Quisling til helgen for Moralsk Opprustning? — Gjøre Norges største forreder til Verdens mest vidtskuende anti-kommunist. Det blir han før eller senere likefullt, det blir historiens dom. Da er de andre meget døde.

Det politiske ritualmord, nordmenn av demokratisk be-kjennelse begikk i 1945, kan kun avvaskes ved en større renselsesprosess. Moralsk Opprustning går nu inn for kristen hjernevask. Det vil rense demokratiene for den materialistiske tenkning. — Rense og rense fru Blom. I dette land må der til en storvask, ja selv graver må desinfiseres.

Til dette kreves moralsk mot. Det er ikke nevnt blant «absoluttene», men burde være en følge av disse. Her og nu er det anledning til å vise motet. Man behøver ikke å bekymre seg så meget om Sovjet, hvis en har det rent hjemme!

Gå på de skyldige politikere og jurister, forlang oss renvasket, for de uforskammede beskyldninger og ulovlige straffedommer vi fikk. Men vask de skyldige først, vi vil nemlig ikke taes på med skitne hender.

Det var vi som tok kampen opp, ikke av frykt for å tape «lommeboken», men nøyaktig på det vis som Manifestet går inn for. Vi brukte våre lommebøker for å betale utgiftene selv. Vi hadde ikke noe Libertas eller Fedrelandslag til å finansiere vår kamp. Det er da selvsagt meget gledelig for oss å konstatere at nye krefter fulgte opp om vår kamp. Nemlig, å bekjempe kommunismen på et ikke materialistisk grunnlag. Et folk som har noe å leve for, er lykkeligere, enn et folk som har meget å leve av.

Gå derfor løs, Korsfarere, på de nærmeste krav. Fri dem som gikk foran dere i dysten. Knekk rettsoppgjøret og dets ånd. Da vil dere få se mus og rotter som kryper ut. Norge kan ikke som folk bli noen deltager i den store strid før den hele sannhet er kommet frem. Det blir en avlusningsprosess av de store, man må gå tilbake til 1905. Ommøbleringen vil bli total. Når alt er skallet av, må vi håpe på at kjernen tross alt er sunn, for da først vil det vise seg at Quislings kamp og offer ikke var forgjeves.

H. Franklin Knudsen.

Det er en i alle deler betagende bok

T. F., Sandnes og Jærens Avis

Hos Bokhandlerne — Innb. Ill. Pris kr. 20.

BOKSENTRALEN, OSLO

Arne Bergsvik:

ERLING BJØRNSEN

IN MEMORIAM

Vår felles venn Erling er gått bort, i sitt 92de år. Også om ham kan det i sannhet sies at Når han tier blir det tyst.

Med aldri sviktende glød talte og skrev han mot den uhyrlighet at man kunne få dømt landets nasjonale krefter som «landssvikere». «Norge har ingen landssvikere, Norge har et sunt folk, det er en renselig nasjon. All annen snakk er ansvarsløst prat, en gemen bakvaskelse. Hvor lenge skal dette vedbli, er det ingen vei ut av uføret? Det er, som der er en moral for oss alminnelige mennesker og en moral for de politiske makthavere. - Men et samfund bygget på urett, det kan ikke bestå. De som gjennom år svek landets fremste interesser, de må en gang taile på sine gjerninger, og vi må få vår oppreisning».

Sadan skrev han i de blad i Norge og våre naboland, som turde la hans penn tale. Men denne tale nådde lenger ut. I det tyske tidsskrift Die Nation svarte han i en lang artikkel på spørsmålet: Wer war Quisling und was wollte er? Denne artikkel gikk gjennom en lang rekke blad i Europa og nådde også USA, hvor den bidro til å vekke professor Lyder L. Unstads interesse.*)

«For meg, og sikkerligen tusener på tusener var saken klar, da okkupasjonsmakten slo Stortingets døre igjen og tok Norges forfatning i sin hånd. Kampen derute i verden fikk gå som den ville, men kampen herhjemme var å verne det som vernes kun-

*) Unstad: Vidkun Quisling — The Norwegian Enigma, Susquehanna University Studies.

ne. Noen annen utvei enn et stort norsk parti, øynet vi ikke. «Hva du evner kast av i de nærmeste krav». Og på dette nasjonale livssyn ble vi dømt som landssvikere! Her står min forstand stille. Det vil i all evighet være et maktmissbruk, en skam for vårt fedreland, dets kultur og ære. «Elsk din neste du kristen-sjæl, trød ham ikke med jernskodd hæl, ligger han end i støvet». Og den mann, som har skrevet disse kjærlighetens ord, våger man å trekke inn i den hatets smeltedigel som tilintetgjør nestekjærlighetens evangelium. Det er en formastelighet uten like, en fornærmelse mot min fars minne, hans diktning og hans liv».

Sådan skrev han nylig til meg, alt i ham kjempet imot det svikerstempel som var blitt satt på ham. Han, som var vokset opp i kjærlighet til landet, i landets mest nasjonale hjem. «For landssvik finnes det kun én dom, det er døden».

*

Denne Norges sterke sønn ble født i Danmark, og ble døpt av biskop Grundtvig, som var en venn av Bjørnstjerne. Han fulgte foreldrene på deres lange reiser, til Rom, til Schwatz i Tirol, som familien i en årrekke kom tilbake til, og til Paris. Gutten pratet italiensk og fransk med gateguttene i Rom og Paris. Det ble dog den store opplevelse for Erling da familien flyttet til Aulestad, som Bjørnstjerne hadde kjøpt noen år i forveien. Der vokste han opp, vokste seg til ett med gården og alt dens stell. Han tok agronomeksamen på Jønsberg Landbruksskole under Johan L. Hirsch' ledelse og overtok Aulestad ved myndighetsalderen. Han satt som bonde der i 52 år.

Da han overtok gården lå en veldig oppgave foran ham. Det eneste brukbare hus var Karolines og Bjørnstjernes hjem, det nuværende museum. Erling bygget nytt fjøs, stall, grisehus og låve etter nytt system, den driftsbygningen ble samtaleemne i bygdene. Han kjøpte Kristoffer Janssons hus, flyttet det til Aulestad og innredet det med hjelp av sin venn arkitekt Berner. Det ble hans hjem. Han bygget sveiserbolig, bestyrerbolig, mølle, sagbruk og høvleri, frørenseri og elektrisitetsverk. Han fordoblet det dyrkede areal og bant sammen de forskjellige åkerlap-

Forts. side 6

BAK KULISSENE:

OG SLIK KOM KRIGEN - -

En uventet nyhet

Utenriksminister Riebeck underteegner avtalen med Sovjetsamveldet.

21. august 1939. Denne mandag møttes et festlig selskap på universitetet i Berlin. Etter at nemlig arkeologene, disse lærde menn som ikke støtter seg på skriftlige kilder, men på minnesmerker, fund og utgravninger, hadde hatt sin siste internasjonale kongress i Algier, møttes de nå til et nytt møte i Berlin. Det var representert ikke mindre enn 34 utenlandske stater og ved den festlige åpning ble de hilst av rikets undervisningsminister og tallrike æresgjester. Man merket seg blandt dem, som dagsavisene skrev, representanter for partiet, staten og Wehrmacht. Medlemmene av det diplomatiske korps i Berlin manglet ikke, likesom utenlandske regjeringer og ministerier hadde sendt særlige utsendinger. For de utenlandske besøkende var det arrangert en særrettet kl. 13 i Rådhuset, og om kvelden fant det sted en selskapeleg sammenkomst for et enda mindre utvalg: Deutsch-Englische Gesellschaft hadde innbudt de engelske lærde til en sammenkomst med øl og kald bufet i den lille festsal i Hotel Esplanada.

Her satt herrene nå hyggelig sammen, fagfolkene fordypet i faglig snakk, mens en ulykkelig som ble sittende ved siden av en slik fagmann hurtigst mulig trakk seg vekk. Ved et bord satt det noen herrer som allerede ofte hadde deltatt i slike sammen-

komster: der var Geheimrat Rüter fra Utenriksdepartementet, som hadde de engelske forbindelser som område, videre en legasjonsråd, så herr Harrison, sendemann Hendersons sekretær og en ung legasjonssekretær Ross, som nettopp var kommet til Berlin. Videre satt her formannen i Deutsch-Englische Gesellschaft, herr Lehnkering og en annen herre, som på siste partidag var blitt attachert den engelske sendemann. Fremmed i kretsen var egentlig bare en arkeolog med et fint lærd hode, en engelsk professor. Underholdningen, som for hans skyld ble ført på engelsk, hadde hele aftnen holdt seg vekk fra arkeologiske emner - for Mr. Harrison hadde det for eksempel

vært meget om å gjøre å få truffet en avtale med en av de tyske herrer om en whisky. Men kort før kl. 11 vilde den engelske lærde i det minste si litt om arkeologi, og så bemerket han til sin tyske nabo: «Ser De, vil skal oppklare en meget viktig sak her i Berlin. For oss er det nemlig et avgjørende spørsmål om våpenlovene som Deres Schliemann har gravet ut over slotsdøren i Mykene virkelig er løver, eller når alt kommer til alt løvinner!»

«Meget interessant», bemerket hans nabo høflig, «men vet De, det der bør De fortelle til den herre som sitter rett overfor Dem, for han har arkeologien i b'udet — hans mor tok, da hun til og med var en eldre dame, det første spadestikket ved utgravningene i Haithbu!»

Men den lærde rakk ikke dette, for formannen i Deutsch-Englische Gesellschaft, som et øyeblikk var gått vekk fra bordet, kom tilbake og han bar preg av en viss opphisselse.

«Mine herrer», sa han hastig, «jeg har hørt en særmelding i radio: avtalen med Russland er ferdig!»

«Utmerket!», ropte den unge sekretær Ross og slo seg uvilkarlig på lårene — for han trodde at det dreiet seg om forbundet mellom Storbritannia og Sovjetsamveldet.

«Nei, med Tyskland!» ropte den tyske herre, som forstod engelskmannens misforståelse. «Vi slutter ikke-angrepsavtale med Russland! Minister Ribbentrop flyver imorgen til Moskva for å undertegne den!»

Mister Ross mistet plutselig herredømmet over seg selv. Han var blitt likblek og underkjeven falt ned på ham.

På ambassadesekretær Harrison var det intet å merke. Han fortrakk ikke en mine ved den uventede nyhet, og så brøt man opp. Men da hans bordfelle utenfor minnet ham om avtalen om en ny whisky, sa han kort: «De må virkelig undskylde meg, men jeg tror jeg har fått noe ekstra å ta meg av».

(Neste gang: Krig eller utsettelse?)

Tre skuffede forhandlere fra den britisk-franske militærmisjon som vendte tilbake fra Moskva med uforrettet sak: Fra venstre: engelskmannen Collier, franskmannen major Pichon og den britiske oberst Davidson.

Det store norske selvbedraget —

TRYGVE WYLLERS spennende og skarpe fotografering konstaterer Quislings patriotiske hensikt 9. april 1940

Stavanger under okkupasjonen. Trygve Wyller: Aprildagene 1940. Utgitt av Stavanger Kommune. Stabenfeldt Forlag.

Med journalist Knut Stahl som redaksjonssekretær har advokat Trygve Wyller nu fått ferdig første bind av «Stavanger under okkupasjonen». Det bør sies med en gang og just i Folk og Land at her har den i tysk konsentrasjonsleir innesperrede og opprinnelig sikkert forbitrede «illegalist» Trygve Wyller levert et oppsiktsvekkende objektivt, dramatisk, historisk, juridisk og militært storverk om 23 fantastiske døgn i det strategisk særdeles viktige Stavangeravsnittet.

Likewise løst og juridisk vaklende, ja sint og selvopptatt som hans artikkeljammer nylig i Aftenposten om Regjeringens avtale med Vest-Tyskland om fangeerstatningen var — likeså fast, sikker, fundert og henimot genialt formet er hans bok «April-dagene 1940».

Dette betyr ikke at vi i ett og alt er enig med den selvkorrigerte Wyller. Det skulle bare mangle! Vi ville bli ganske lei av, ja misstenksomme overfor våre standpunkter, om det skulle samle seg en kompakt majoritet bak dem! Men gjennom dette hans arbeid, som sinte, historiske små-doctores i Oslo, Bergen og Trondheim burde spille seg i og derigjennom «våkne til sjølvstende» i sin historieskrivning — ved dette arbeid har Wyller — sammen med Johan Vogt, Helge Krog og andre — ryddet grunnen for en likvidering av løgnhistorien om 9. april slik at patriotene i Norges to stridende leirer omsider kan forenes til virkelig tiltrengt, en-

TRYGVE WYLLER

drektig vern om dagens og fremtidens Norge.

Ja, med denne bok har Trygve Wyller nesten overvunnet den nasjonale selv-godhetsbøygen under oppstigningen mot den åndelige uavhengighets norske Himalaia, som kanskje bare er nådd av Johan Scharffenberg og Jon Skeie i deres utredninger om disse ting.

Regjeringen annullerer natten til 9. 4. 1940 general Liljedahls mobilisering

Wyller forteller at Regjeringen kl. 2 natt 9. 4. 40 annullerer den mobiliseringsordre for 3. divisjon som general Liljedahl fra Kristiansand også har sendt Rogaland regiment under oberst Gunnar Spørck. Wyller skriver bl. annet om ham: «Men det som oberst Spørck den gang ikke fikk høre, men som han bør få høre idag, er at han og hele hans befal fortjener honnør for den aktpågivenhet og den handlekraft de la for dagen i dette for norsk

militært beredskap så nedslående døgn. Han omtaler også hvorledes Spørck fra krigsutbruddet i 1939 hadde ivret for mer effektive befestninger og et sterkere nøytralitetsvern i Jærenavsnittet — uten å møte forståelse. Spørck foreslo samtlige styrker i Jærenavsnittet mobilisert den 20. mars. Forslaget førte ikke frem, skriver W. På side 73-74 skriver han:

«Klokken 23,30 natten til den 9. april fikk generalmajor Liljedahl melding fra Luftvarslingen om at «Rauøy og Bolærne var i kamp», mn betegnende nok ikke i kamp med hvem. Liljedahl satte da alt inn på å få kontakt med Oslo, men uten resultat. Han sendte da ut mobiliseringsordre på egen hånd. Og dette ble straks bragt videre til Rogaland regiment, hvor ordren øyeblikkelig utløst en rekke tiltak. Mens regimentet således satte full fart opp, ble imidlertid mobiliseringsordren tilbakekaldt av divisjonen godt og vel 1 times tid senere. — ca. kl. 2 natt. Det som her var hendt var at det til slutt hadde lyktes generalmajor Liljedahl å få kontakt med Oslo, og der fikk han beskjed om «at det i samsvar med Regjeringens beslutning ikke skulle mobiliseres. — Og der satt altså nå både general og oberst med bundne hender, mens tyskerne lå like i strandsteinene og Rauøy og Bolærne allerede var i kamp».

Man kan spørre: Hvem bistod tyskerne militært natten til 9. april: Quisling eller Regjeringen? Hvem blotstilte Oslo?

Forståelse for Quisling

Når man ser hvor hildet norske skolelærere og yrkeshistorikere, f. eks. Magne Skodvin er i sine antihistoriske okkupasjonsaffekter, og deres tendensiøse bruk av kilder, må man beundre Trygve Wyller for at han som gjennomgikk langvarig og helsesvekkende fangenskap i tysk konsentrasjonsleir — i denne bok viser en slik ærlig vilje og evne til virkelig objektivitet. Han har langtira bare vunde ord å si om Quisling. Han skriver således på side 229: (Forts. s. 6).

Har du skaffet en ny abonnent?

Vil Peron vende tilbake til Argentina?

Hvilken rolle spiller egentlig president Frondizi?

Argentinabrev fra Folk og Lands korrespondent

Buenos Aires i desember. Den seneste revolusjonære oppstand i Argentina var så klossete arrangert at man tydelig gjennomskuer plottet som en sammensvergelse fra Frondizi og de militære ministres side for å rettferdiggjøre deres forbud mot partido Justicialista og mot peronismen som sådan. Perons betydningsfulle overenskomst med Paven om at Peron offentlig skulle tilby en historisk resignasjon overfor enhver fremtidig offisiell stilling i Argentina imot at hans partifeller fikk full aksjonsfrihet og samme politiske rettigheter som andre har ved forbudet av partiet automatisk bortfalt. Dette nye overgrep fra regjeringens side har vakt motstand nesten innen alle politiske kretser i landet, og det er mange som mener at regjeringen med dette har gjort seg selv løvøs slik at den hvilken som helst gruppe med vepnede personer kan si seg å være i sin gode rett til å gjøre revolte.

Den store sensasjon for tiden er meddelelsen om at Peron p. g. av landets og folkets fortvilte situasjon skal ha tatt en definitiv beslutning om å vende tilbake til Argentina og man venter store nyheter herom i løpet av kort tid. Det sier seg selv at Peron i såfall må komme hemmelig inn i landet og lede bevegelsen i dekning, for i motsatt fall vil han øyeblikkelig bli arrestert og etter en tids forløp avlivet på «diplomatsk» måte, d.v.s enten ved «hjerteslag» eller «selvmord» i fangenskapet.

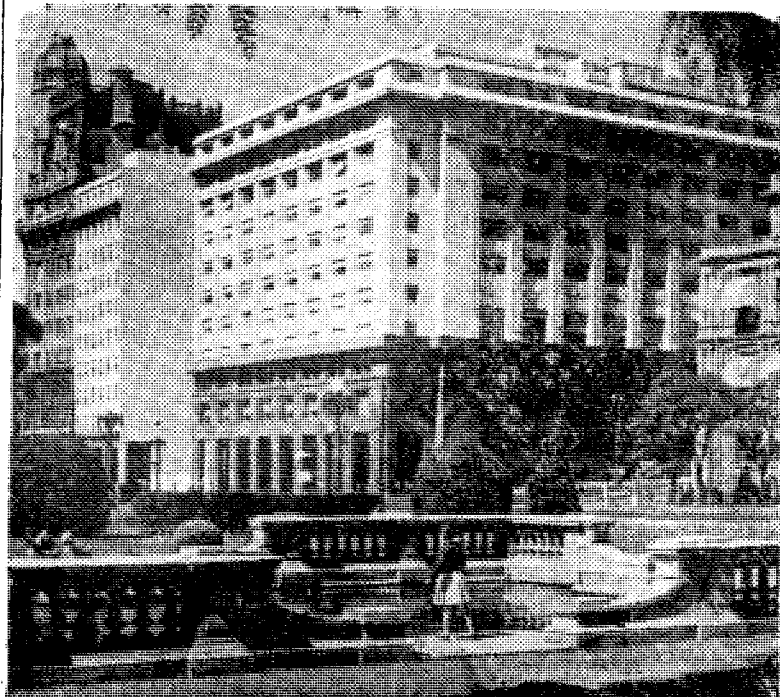
Den argentinske hær har nå begynt å undervise sine offiserer i geriljakrig etter Mao Tse Tungs lærebøker. Dette viser to ting, at man

regner med mulighet for geriljakrig i nær fremtid — kanskje i forbindelse med Perons tilbakekomst, og dessuten at de argentinske offiserer får en solid innføring i de marxistiske grunnsetninger. Ligger det en bevisst plan bakom dette?

Som en sunn reaksjon mot de gutteklubbaktige drage- og gjete-losjer osv., er det innen hæren en meget sterk oppslutning om den nydannede Legion Patricios, særlig fra det yngre offiserskorps' side. Dette er etter alt å dømme en helt nasjonalsinnet organisasjon som vil ha bort politikken i det militære, fjerne den store urettferdighet som er begått mot så mange peronistiske kolleger og fremme et noe så nært virkelig demokrati i samfunnslivet, med like rettigheter for alle borgere.

De siste hendelser på det politiske område forøvrig bestyrker mistanken om at et militært press foreligger, men bare i den utstrekning presidenten selv vil det, og det hviskes da også bak kulissene om at presidenten i noen av de militære konflikter nok har hatt et avtalt spill med visse generaler. Om dette er sant fremtrer Arturo Frondizi idag — for bare halvannet år siden hele nasjonens håp — som en uhyggelig kynisk og mystisk person, en mann uten fedreland som innadtil setter landets høyeste verdier på spill og utadtil fremstiller det som «the worlds laughingstock». Arturo Frondizis nasjonale opprinnelse blir da også stadig mer tvilsom. En fremtredende brasiliansk politiker på besøk i B.Aires erklærte forleden at den nåværende argentinske

(Forts. side 2)

Fra Buenos Aires: Plaza de Mayo

Tysk fly over Stavanger

Det store norske selvbedraget

(Forts. fra s. 8).

«Den senere historiske granskning har ganske visst, som så ofte er tilfelle både i personlige og politiske forhold, — ført fram forsonende momenter som med noen rett kan sies å skyve Quislings motiver for denne aprilaksjonen inn på et høyere plan. Og spesielt synes det nå å være bragt på det rene at hans «maktvertagelse» den 9. april ikke var et avtalt spill med de tyske okkuperanter».

Og så konstaterer da Wyller som visstnok førstemann blandt forskerne Quislings virkelige hensikt med sin omtvistede opptreden den 9. april, slik:

«Den (Quislings) maktvertakelse i det forlatte Oslo, synes å ha vært et av den tyske okkupant uavhengig forsøk på i desperate former å hevde landets suverenitet overfor den stormakt som han mente landets skjebne nå var avhengig av».

Her har vi endelig en forsker som tar den redelige filosof Quislings forklaring i retten på sin spontane opptreden på ulykkesdagen ad notam.

Professor Steen og hans arrogante yndlingslev har selv sagt privat skjønt dette Quislings moralsk høytliggende motiv. Men Wyller turde skrive det, fordi han eier den uavhengighet i sinnet som er skapt av en lidelsesfylt virkelig innsats for det samme fedreland som også Quisling vilde tjene på en slik måte at selv en forbitret motstander som Wyller forstår. Dette kunne ikke Quislings inhabile dødsdommere Solem og Berg — for en viss årsaks skyld. (Se her professor Jon Skeie: «Dommerhabilitet i landssviksaker». Nationen 2. 8. 45. Her påviser Skeie meget skarpt og uimotsigelig at de to dødsdommere var inhabile i annen potens! Skeie peker på domstolslovens § 113 som pålegger dommeren av eget initiativ å opplyse om de omstendigheter som gjør ham inhabil!)

Det virkelige samarbeid

Wyller side 183:

«Det føltes utvilsomt som en moralsk byrde for våre fremste tillitsmenn på denne måte å måtte bære fram tyske krav og trusler til landsmenn som allerede før hadde et tungt lass å trekke i den by hvor all ordnet økonomisk virksomhet holdt på å gå i oppløsning av seg selv, og hvor det var brytninger i folkedypet som det ikke var

gitt noen å lodde eller beherske. Men der var ingen vei utenom. Og det så meget mer som det måtte innrømmes at dette tyske krav lå innenfor folkeretten og også dekket det som var en naturlig og spontan beskyttelse av vitale norske interesser. Det var imidlertid likevel en av de mange begivenheter fra disse dager som på løpende bånd skulle føre fram til at ikke bare byens og fylkets, men hele landets næringsliv i løpet av få måneder bare altfor godt kom på benene igjen — til glede for de tyske okkuperanter».

Konkret om disse tyske krav som det var en «moralisk byrde» å bære fram, skriver W. på side 183 — der han skildrer i et møte i det kommunale kriseutvalg den 10. april:

«Av kriseutvalgets medlemmer møtte ordføreren Johs. Johnsen, Chr. S. Oftedahl, M. K. Torgimsen og O. J. Aarberg. Dessuten møtte fylkesmann Norem, politimester Kvalsund og finansrådmann Middelthor samt 13 representanter for byens ledende bedrifter.

Og så ble de fremmøtte orientert av fylkesmann og ordfører om at den tyske kommandant insisterte på at bedriftslivet skulle holdes i gang, og at enhver sabotasje ville bli møtt med de alvorligste represalier, og at enhver større bedrift skulle velge to tillitsmenn som med sin frihet og sitt liv skulle stå inne for at de tyske kravene ble imøtekommet.

Både fylkesmannen og ordføreren henstilte til de fremmøtte å vise lojalitet overfor kravene, — og fra intet hold ble det reist protest».

(Uthevet i F. o. L.).

Fra Stavangerens anmeldelse

«Stavangeren» har ved sin redaktør R. A. Lorentzen gitt en slik anmeldelse av boken at det betviles at noen Oslo-avis her kan komme opp mot redaktør Lorentzen. Her inne skrives det som Gud og hver mann vet med påholden penn om disse temaer. Hovedstadens Alger Hysjer og Hisser vil ha det slik Vi gjengir følgende fra «Stavangeren»:

— Rettsoppgjøret var, tross god vilje, ikke fri for følelsesbetonte vurderinger, fordømmelser som var festnet under okkupasjonens trykk og kamp da de hadde sin store misjon, og ikke minst av utilstrekkelig blottlegging av fakta som måtte være forutsetningen for helt rettfærdige dommer.

Mann og mann imellom, og så gjenspeilet i pressen, ble der dømt nokså overfladisk etter enkle men utilstrekkelige normer og ytre holdpunkter. Der ble svært mye tegnet i svart og hvitt, i beste fall ble forsøk på «objektivitet» til et stripet billede, og selv fremstående menneskers opplysninger og vurderinger ble influert av et ofte ganske unødig selvforvar — og av erindringsforstyrringer som la slør over mange fakta og førte til forvridd fremstilling av andre hendinger og sammenhenger. — — —

Wyller er sterkt opptatt av den umiddelbare forhistorie til den tyske okkupasjon av Norge, og analyserer sammenhengen på grunnlag av offisielle engelske og tyske kilder, sett i sammenheng med opplysninger som ellers foreligger. Det er ikke mulig å gå nærmere inn på dette kapittel her. La det bare være nevnt at Wyllers konklusjoner, som ligger nær opp til dem Scharffenberg er kommet til og som kanskje også langt på vei er godtatt, står i sterk motstrid til de oppfatninger som var gjengse under okkupasjonen og kort etter frigjøringen — og som da ikke bare var naturlige, men som også hadde sin nasjonale og mentale verdi for nasjonen. (!!!) Wyller tar fram opplysningene om de britisk-franske planer under Finlandskrigen og de senere aksjoner med sikte på operasjoner overfor Norge («Operation Wilfred») og stiller dem i kronologisk og annen sammenheng med tyskernes planer, og kommer til den slutning at den allierte krigsledelse med åpne øyne provoserte til tysk aksjon mot Norge. — — —

Livet skulle gå sin gang for folkets skyld, men det var også tyskernes parole. De høyest forskjellige premisser, fra de to kanter ga stadig konfliktstoff, og boken forteller atskillig om dette. Folkerettens bestemmelser kommer også inn i billedet — på enkelte punkter på en måte som vil forbause mange som husker hva vi dengang trodde og sa til hverandre.

Panikken 10. april laget av britene!

Både Oslo og Stavanger hadde sin panikkdag den 10. april. Folkemassene stimet ut av begge byer og kom opp i de største kalamiteter. Wyller forteller om at de rykter som førte til panikken ble utspredd av britiske offiserer og agenter som var kommet allerede i mars. Stavanger hadde fått

Erling Bjørnson

(Forts. fra s. 4).

per til store jorder, han drenerte jorden, han var den første som fikk traktor og bil. Han hadde opptil 63 melkuer på båsen, 12 ungdyr, 30 gjeiter og 6 hester. Han kjørte inn omlag 700 store lass høy og ystet ett år, alene på setra 999 oster, hver på 3,8 kilo. Det var noe til gårdsbruk.

På setra, på Droktjønnhaugen i Vestfjella bygget han nytt husvær for 80 dyr og for menneskene, blant annet en deilig hytte for seg selv og sin familie, med utsikt over Dokkvatnet, skog og myr. Deroppe gikk han på harejakt og fisket ørret i Droktjønnnet. Han stod for anlegget av kjørevei fra Vestre Gausdal oppover fjellet innover til Vestfjellet. Del av denne vei er nu overtatt av staten og bussene ruller over den fra Lillehammer til Fagernes.

Erling startet landets første kontrollforening, som tok opp beregning av fettinnholdet i melken, og han fikk i årenes løp en rekke utmerkelser for sitt pionerarbeide til fremme av jordbruket. Han kom tidlig med i herredstyret, han var med på å starte Norges Bondelag, Nationen og Gudbrandsdølen. Han ble valgt inn på Stortinget og ble der i 2 perioder. Han deltok med interesse i Tingets og komiteenes arbeide, men han ble aldri helt fortrolig med systemet. Selv sa han om dette: «Men det som særlig falt i øynene, det var den manglende personlighet, som i større saker forsvant, når stortingsmannen tok sete i salen. Da ble han et ledd av sin gruppe og måtte stemme etter dens beslutning og ikke etter sin overbevisning. Mange eksempler hadde jeg herpå. Stortinget, som skulle være folkets anker og tjener, det ble et ledd i gruppenes hånd, betjent av ufrie individer».

Erling levde i en brytning-

ens og utviklingens tid, han kjente mange av tidens store menn. I de lange aftener, hvor hvor vi satt foran peisen i hans «aula», kunne han fortelle om da Ole Bull spilte på sin violin i det bjørnsonske hjem i Rom, om besøk av Ibsen, av Kielland, om besøk hos Grieg på Trollhaugen, om Fritz Thaulow, Lammers, Hamsun, Olaf Gulbrandson og mange andre. Disse venner er alle borte, men andre lever ennu, og Erling ble bitter når han kom inn på hvordan de vendte ham ryggen i 1945, tildels etter å ha tatt imot direkte hjelp fra ham i okkupasjonsårene.

Han var også bitter når han fortalte om avsløringen av Bjørnstjernes statue i Molde i 1957. Han, den eneste gjenværende sønn, var ikke buden. På forespørsel svarte «aulestad» at man ikke kunne ta ham med, han var altfor åreforkalket. Men den åreforkalkete tok sin hustru med og reiste til Molde, og det er gripende å høre hvordan han ble tatt under armene av politifolk og geleidet ut fra forsamlingsplassen. Tilslutt ble det dog skaffet frem stoler, de fikk sitte noe avsides fra de innbudte. «På første benk, nærmest statuen, satt hele min slekt, mine barn og barnebarn. Mine tanker var såre og bedrøvede. Min tidligere venn, professor Francis Bull holdt en tale, omenn den ga mer et pedagogisk bilde av far enn hans liv i Romsdalen og Molde. Var jeg blitt buden til denne fest for far, hadde jeg nok grepet ordet og fortalt om fars kjærlighet til Molde, til Romsdalen, slik jeg så den da jeg fulgte med til Molde for å hilse på Kielland. På turen ut mot Molde fra Veblungsnes fikk jeg det første glimt av den kjærlighet som var mellom Romsdalen og far. Et triumftog var det med byen derinne og en uendelighet av båter og små skil-

Forts. s. 7.

sin rikelige kvote av dem. På Victoria Hotell losjerte således 5 militære brohode-spécialister som det britiske konsulat allerede fra mars-april var blitt forsterket med! Heriblant den kjente kaptein Malcolm Munthe, som Wyller vier megen oppmerksomhet i anledning major Brandts ordrenektelse under felttoget overfor oberst Gunnar Spørck. En tragisk affære melom to tapre norske offiserer, som under kampene gjorde ære på sitt land. Major Brandt falt. Jageren Ager under kommando av senere kontreadmiral Bruun ble senket etter effektiv og tapper motstand.

Wyllers bok inneholder en hemmelig rapport fra mai

1940 fra en av de britiske brohode-offiserer i Stavanger — marinekaptein John Olsson til det britiske admiralitet. Leserne bør studere den!!

Boken er stappfull av avsløringer og presise iakttagelser! Den er gjennomdokumentert og en fascinerende lesning. Denne anmeldelse skal avsluttes med en tragikomisk scene.

Norem gir Harbeck svar på tiltale

Fylkesmann Norem hadde på en dyktig og smidig måte måttet agere Konge, Statsminister og Fylkesmann i Sta-

Forts. side 8.

En nydelig „historiker”

(Forts. fra s. 1)

i bondepartiregjeringen, når han skal skildre objektivt det som hendte i denne regjering og de politiske motsetningsforhold som der rådet, kan en knapt ta alvorlig som «historiker». Det er i det hele karakteristisk for det underlige kildeutvalg Hartmann har foretatt i denne bok, at det bare er Quislings kjente og notoriske motstandere som kommer til orde. Bortsett fra de to foran nevnte, er det Arbeiderpartiets gamle travere med Tranmæl i spissen hvis ord godtas, det er Arbeiderbladets angrep på den eneste farlige motstander dengang som blir servert. Og går en til kilder utenfor landets grenser, så er det alle Canaris-folkene, alle forræderne rundt den beryktede admiral som uttaler seg om den norske Vidkun Quisling og synes og mener å huske både det ene og det andre. Lutter folk hvis hukommelse er som værhaner i konjunkturvind.

*

Det kan ellers dessverre uten videre slås fast at Sverre Hartmann ikke har ønsket andre kilder enn de som kunde underbygge hans eget ondsinnede fantasibilde av statsmannen og politikeren, Quisling. Det har jo lenge vært bebudet i pressen at Hartmann holdt på med en bok om Vidkun Quisling. For reklamens kunst behersker han ialfall. I den anledning henvendte en mann som har stått Quisling nær, og som sitter inne med adskillige hittil ukjente opplysninger, seg til Hartmann og foreslo ham en samtale før han gjorde sitt arbeid ferdig. Den store historiergransker avsko dette med al-lehånde undskyldninger. Han skulde flytte og hadde dårlig tid etc. Han ønsket kort og godt ingen andre opplysninger enn de som gikk i den ene bestemte retning. Noen bedre eller annen karakteristikk av Sverre Hartmanns innsats som «historiker» trenges sikkerlig ikke.

Det verste er imidlertid det misbruk Hartmann gjør selv av de urene kilder til egne betraktninger og vurderinger.

*

Det kan som sagt neppe være grunn til å ta frem Hartmanns underlige historiske studier til nærmere granskning. De er like uefterrettelige og tåpelige som alle de andre «historiske sannheter» som de moderne ensrettede massemennsker har vært tvangsforet med i årtier nå. Når det gjelder dette med røde garder og overfallet i Forsvarsdepartementet, så

har faktisk Tranmæl og hans kumpaner laget en legende som til og med er mere seiglivet enn den store propagandakommunist Münzenbergs genistrek med riksdagsbrannen i Berlin. Den som nå er endelig avslørt i «Der Spiegel». Herrene har grunn til å glede seg på lønnkamret over den menneskelige godtroenhet.

Anderledes stiller det seg kanskje når det gjelder de påstander Hartmann gjentar og understreker om at Quisling hadde sympatier for de røde da han oppholdt seg i Russland like etter revolusjonen. Også på dette punkt har Quisling selv forklart hvorledes det virkelig hang sammen. Det er forøvrig høyst pussig at det fremdeles skal kunne brukes som et rystende anklagepunkt mot en mann at han så med sympati på at tsartidens korrupte styre med undertrykkelse og urett ble styrtet til fordel for et slags folkestyre. Quisling vilde naturligvis ikke ha vært den store og alvorlige statsmann han var, og den bekymrede fedrelandsvenn, hvis han ikke oppmerksomt hadde fulgt utviklingen etter omveltningen. Han håpet og trodde som så mange andre at de blodige begivenheter og den vold han så, var overgangsfenomen, og han ble naturligvis under NEP-perioden bestyrket i at nå var en på rett vei. Quisling så alltid på Russland som det land våre fedre i sin tid førte frem til statsdannelse og ordnede forhold. Han trodde på Russland som en del av Norden, og han håpet at den nordiske ånd vilde få overvekten og skape om revolusjonen til en nordisk bevegelse for sosial rettferd, en slags nasjonal, nordisk betont sosialisme. Selv har han sagt til sine venner om dette, at da den nordiske dobbeltørn ble firt på Kreml og erstattet med sigden og hammeren, gikk det opp for ham at østen og bolsjevismen og materialismen hadde seiret i det store verdensrike. Men da forstod han også den dødelige fare dette innebar for Europa og for de nordiske land, og han tok konsekvensen av det i en innbitt kamp mot bolsjevismen og alt dens vesen. Jevnfør boken som kom i 1930, «Russland og Vi», det mest konsekvente og best underbyggede kampskrift som noensinne er skrevet mot den kommunistiske fare.

Det var ikke bare Quisling som gikk denne naturlige vei gjennom sympati med de undertrykte i samfundet og velvillig granskning av de systemer som sa seg å ville råde bot på den sosiale urett, til

Nansen og Quisling i Sovjetsamveldet i uegenytlig innsats for andre.

en kamp mot de krefter som de oppdaget tok trangen til slik rettferd i egen tjeneste og missbrukte den for egne formål. Mussolini begynte således sin karriere som venstresosialist. Det kan nevnes mange, mange flere. Det er bare når det gjelder Vidkun Quisling at det er en forbrytelse å ha søkt ærlig etter sannheten og etter oppfyllelsen av den drøm om et rettferdig og renselig folkesamfund han bar i sitt hjerte.

Men det er ikke så underlig at en Sverre Hartmann ikke kan forstå dette, for på samme måte som det bilde han selv tegner av Vidkun Quisling er en forvrengt karikatur av den ærlige og uredde sannhetssøker, slik er også det bolsjevikiske samfund en slags forvridd karikatur av det rettferdighetens og fremtidens drømmesamfund som lever i hjertet hos alle anstendige mennesker. Quisling så temmelig hurtig den sannhet som Hartmann fremdeles ikke har oppdaget på sitt eget gebet som historieforsker.

*

Det nye i rekken av smedelser mot Vidkun Quisling som Hartmann personlig har bidratt til med velvillig assistanse, såvidt en kan se, av Hundseid, er påstanden om at Vidkun Quisling heller ikke var noen forsvarsvenn! Det var ikke han, men Trædal og noen andre regjeringsmedlemmer, som tok seg av forsvarsbudsjetten dengang, Quisling var forsvarsminister, forteller den freidige historieskriver! Påstanden er en videre utvikling av den gamle fortørskede, at Quislings forsvarsbudsjetten ikke var noe bedre enn de tidligere. Altså var han ingen forsvarsvenn. Hvilket skulde bevises.

Alle er naturligvis klar over at det er regjeringen som

trekker opp rammen for størrelsen av et forsvarsbudsjetten og ikke forsvarsministeren personlig. Da Quisling var forsvarsminister var verden inne i en av de verste økonomiske kriser den har gjennomlevet. Det var uomgjengelig nødvendig å redusere statsbudsjetten, og det ble da også redusert med ca. 20 % i forhold til året før. Forsvarsbudsjetten ble imidlertid ikke redusert. Det ble også vedtatt nøyaktig slik det var foreslått av forsvarsdepartementet, noe som forbauset forsvarsdepartementets tjenestemenn meget etter de erfaringer de hadde med venstres tidligere forsvarsministre, og ble tatt som et tegn på Quislings autoritet innen regjeringen. Vi talte for bare noen dager siden med en mann som selv var tilstede i det regjeringsmøte da forsvarsdepartementets budsjett ble behandlet, og som bekrefter riktigheten av dette. Han sier også at alle i forsvarsdepartementet var klar over Quislings innstilling til forsvarsbudsjetten. De visste at han prinsipielt mente at det bare var tøv med et slikt utilstrekkelig budsjett og at det liten eller ingen rolle spilte enten en pluss på 5 000 kroner her eller der. Slik forholdene lå an med et flertall i stortinget av de forsvarsfiendtlige partier Venstre og Arbeiderpartiet, var det utelukket å oppnå større forsvarsbevilgninger i en tid da statsbudsjetten ellers måtte reduseres betydelig. Imidlertid hadde Quisling større mål på lengere sikt. Han arbeidet for å finne frem til en omlegning av hele forsvaret med en ny og virkelig brukbar forsvarsordning. Det kunde bare gjennomføres ved en endring av de politiske styrkeforhold og ikke ved tomme demonstrasjoner i stortinget, noe som bondepartiregjeringen forøvrig heller ikke ønsket i den utsatte parlamentariske stilling den var.

Det skulde ellers ikke være nødvendig for Sverre Hartmann å henvende seg til mere og mindre obskure kilder for å få greie på generalstabs-offiseren Quislings syn på det norske forsvar. Det er presisert i punkt 27 i Nasjonal Samlings program, som første gang ble forelagt velgerne i valg i 1933: «Forsvaret styrkes, særlig sjø- og luftforsvaret. Hær, flåte og luftvern organiseres til sterkt samarbeid».

*

Sverre Hartmann har det fryktelig morro når han på side 61 i sin bok gjengir

Quislings uttalelse i Høyesterett: «Jeg har forsøkt å finne ut: hva er det som skal skje i verden? Hva er det som skal gjøres? Hva skal du gjøre i verden?»

«Quisling hadde vært «profetgal» helt fra han var gutt», bemerker Hartmann til noe så underlig som at normale mennesker kan føle et ansvar overfor sitt folk og sitt land, overfor sannhet og rett. For historieforskeren Hartmann er slike tanker fjerne og absurde. Han spør ganske enkelt: Hvor får en størst honorar her i verden? Hvilket parti lønner det seg best å støtte? Hvilken «historisk sannhet» er det makthaverne ønsker?

For Sverre Hartmann er ingen profet.

SIEGFRIED.

Erling Bjørnson

(Forts. fra side 6)

be med viftende folk ombord og flagg på alle strender. Og på kommandobroen stod de to store diktere. Bare det var et syn. — På denne reise var det jeg tenkte der jeg satt som en outsider ved avsløringen. Det er et sår som aldri kan leges. Jeg kan enda våkne i nattens lange timer, og den hele avduking står for mine øyne. Hvor hopen trekker meg frem så folket får se meg, og de skriker, de roper lynsch ham, drep ham, og jeg ser min slekt og roper på dem. — Slike stunder har jeg, det blir aldri anderledes. Det er som efterspillet er verre enn selve stunden.

Kjære Erling, aldri har noen trodd at du var en sviker, aller minst de som dømte deg. Du var en brikke i systemet, i livbergingen av de som virkelig var svikere. Så kan det altså gå i livet. Du gikk rakrygget gjennom dette, du hadde mot til å holde frem dine meninger og mot til å vedstå dem da det gjaldt. — Ære være deg for det.

«Allt må vike for kjærlighetens evangelium. — Tenk om alle vi som har kjærligheten i vårt sinn, kunne samles under dette evangelium og befri de forfulgte ofre fra landssvikdommene. Hva er det som skiller oss? Lite mot det som samler oss. Felles eier vi troskap og kjærlighet til vårt fedreland, og felles eier vi den kulturens nåde, hvor det store - kjærligheten - ville seire over alt det onde». Dette var ditt siste ønske for det norske folk, Erling.

Kapp 7/12 1959.

ARNE BERGSVIK.

«Skitne penger»

(Forts. fra s. 1)

var avgjort av retten, kunne de skutt en hvit pinn etter pengene, all den stund de på det tidspunkt ikke ville ha eksistert. Nu var de så heldige at han døde før det var kommet så langt. De må fornøytigvis ha oppfattet det som et hell, ettersom de benyttet seg nettopp av denne omstendighet til å tilvende seg forsikringssummen.

IV.

Etter å ha «bladet i sin bog omhyggelig» kom man til følgende resultat: Forsikringssummen var ikke arv. Da kunne den vært inndradd i boet uten dikkedarier. Den var barnas formue, oppstått ved en tredjemanns retts-handel. Men nu kan en livsforsikringssum inndras i et bo, hvis dette er insolvent og forsikringen ikke er tegnet til fordel for bestemte personer ved navns nevne, men som her kun til fordel for etterlatte. Grunnen til at forholdet var slik her, var den, at avdøde ennu ikke var gift, da han tegnet forsikringen.

Dette må også være oppfattet som et hell, ettersom man benyttet seg av nettopp det.

V.

Men! Nu gjenstod å få gjort avdødes bo insolvent. Det var ikke det. Det skjedde ganske enkelt ved at byrådet ut fra egen maktfullkommenhet fastslo, at avdøde, som NS-mann, «skyldte staten penger» og fastsatte — også ut fra egen maktfullkommenhet — «gjelden» til et for mållet passende beløp. I en rettsstat må dom foreligge.

Ennu var der dog et skritt igjen til å få tak i barnas lille formue, som man var ute etter. De kunne ikke settes under tiltale eller forelegges et forelegg, likelitt som der kunne reises tiltale mot avdøde personer; det gjør man ikke — ikke engang i Norge.

Også på dette punkt ble der utvist megen og fornøden om-tanke.

VI.

Man hadde atter hellet med seg og benyttet seg atter av det. Byrådet var så heldig, at enken hadde søkt om og fått tillatelse til å sitte i uskiftet bo. I dette uskifte inngikk neppe barnas lille formue, all den stund det ikke var arv etter avdøde. Men nu hadde altså byrådet sørget for å få den inn i boet og dette hadde enken rådighet over. Og ennvidere var byrådet så heldig at enken hadde vært medlem av NS, passivt sådan, som det heter, og benyttet seg her også av dette hell.

VII.

Enken ble forelagt et fore-

legg — i hennes egen sak selvfølgelig — men stort nok at til dekning ville barnas midler også gå med. Vedtok hun ikke forelegget ville der bli reist straffesak mot henne.

Nu orket hun ikke mer, men skrev under og betalte sin avdødes manns angivelige «gjeld» til staten med barnas penger, fremfor utsikten til en tids straffarbeide overlattende barna til sin skjebne under fraværet.

VIII.

I det norske sprog kalles slik fremferd for utpresning.

Det er å anta at de ansvarlige anser seg best tjent med at deres navn forbigås i taushet. De er idag dommere....

IX.

Hva kan forklaringen være på at mens det i Frankrike i sin tid var tilstrekkelig at en mann sang ut til at nasjonen måket augiasstallen ren, mens det i Norge fra første stund av har vært sagt fra av en rekke kjente personligheter som, for å nevne en del, Skeie, Mellbye, Hedem, Kjær Mordt, Bjørneboe, Langeland, Ueland, Fanebust, Johan Vogt (i sin underfundige Monalisastil), og sist Gullvåg i den voksende flokken, uten at det har vist seg noe tegn til at den øvrige lille kultur-verden ikke så inderlig vel tåler den urett, som ikke treffer den selv.

Er den moralsk opprustnet? (De leser riktig, der står rustnet).

*

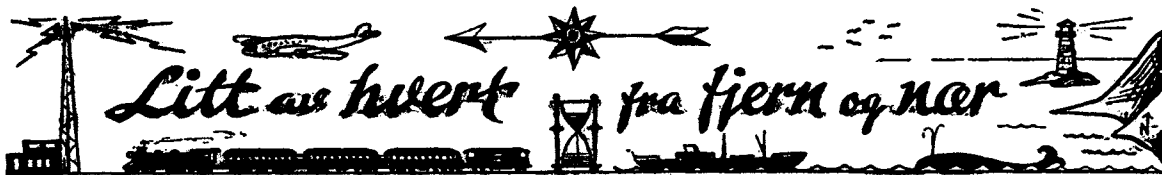
P.S.: Konsul Aksel Holm, Alesund, døde under de samme omstendigheter som ovennevnte. Hans bo ble ekstradert arvingene til fri rådighet. Hva var grunnen til det, sett med ovenstående som bakgrunn? At arvingene i det boet ikke var vergeløse og ufarlige barn? Vi har nylig opplevet en annen sak, hvor også byråets lederes særlige nidkjærhet var rettet mot denne kategori av «landsvikere».

OLAF HOLM.

Blodtørstig høyesterettsdommer

(Forts. fra s. 1).

med den nåværende høyesterettsdommer Reidar Skau, som dengang var nybakt politimester i Bergen. Intervjuet ble gitt til den svenske journalist Lundh fra Göteborgsposten. Denne fant det formodentlig så fantastisk at han lot det gå videre til Morgenavisen i Bergen, og Dagbladet offentliggjorde det deretter gledesstrålende på første side dagen før 17. mai 1945 under titlen: «Alle som har

ANTE PAVELIC DØD

Den kroatisk selvestendighetsbevegelses store mann Ante Pavelic er avgått ved døden i Madrid 70 år gammel. Allerede i 1929 startet han Ustasji-bevegelsen, som tok sikte på å opprette et selvstendig Kroatia uavhengig av Versailles-staten Jugoslavia, og dette mål forfulgte han senere hårdnakket gjennom kamp og forfølgelser. Allerede i 1929 ble han dømt til døden in absentia av kong Alexanders Jugoslavia. Under den tyske okkupasjon kom han tilbake fra landflyktigheten og etablerte den selvstendige kroatisk stat 10. april 1941. Da tyskerne tapte krigen og den røde flodbølge skyllet opp også over Kroatia, gikk det ham likedan under den røde Tito som under monarken kong Alexander. Han ble dømt til døden påny, men også denne gang in absentia, idet det hadde lyktes ham å undkomme. Senere har han bodd i Sør-Amerika og i Spania, stadig forfulgt av de røde agenter. Bare for et par år siden var han således ut-satt for et attentat i Argentina.

*

DEMOKRATISKE FORHOLDSREGLER

Efter at marxistene og partidemokratene seiret i 1945 kunde en vel vente at det ble rett og frihet for alle undertrykte folkegrupper. Det er jo det disse folkene alltid kjemper for, men som de har så vanskelig for å sette ut i praksis etterpå. Vi tenker ikke her engang på landene i Mellom- og Øst-Europa, hvor Krustsjov for tiden praktiserer sin egen form for folkenes selvbestemmelsesrett. Vi tenker blant annet på det tyske mindretall i det italienske Tyrol, og vi tenker på den tyske befolkning i Elsass. Om dette siste melder «Voix d'Alsace-Lorraine» at det er de elsaske barn forbudt under trussel om bøter og fengsel å snakke tysk. Bladet kom-

menterer dette med at det under Hitlers diktatur ikke fantes noe tilsvarende til dette demokratiske forbud.

*

BEGYNNER TYSKERNE FOR SEG SELV?

Efter at tyske forskere har hjulpet både russerne og amerikanerne til å få istand rumraketter, later det til at tyskerne nå vil begynne for seg selv. Iallfall melder et blad i Stuttgart at tyske vitenskapsmenn i nær fremtid vil utfolde et eget initiativ når det gjelder fart i verdens-

Selvbedraget -

(Forts. fra s. 6)

vanger dengang det måtte treffes viktige beslutninger hver time på dagen og natten, mens de store gutta - for å sitere Koht - var på «rømning», - og loven ikke alltid ga løsning på de hundrevis brått oppdukkende problemer!

Wyller skriver side 394:

Og så skal vi avslutte denne langstrakte opprulling av disse «april dager» ved å fortelle at den første mai fikk Fylkesmannen også en telefonoppringning fra Administrasjonsrådets medlem, soren-skriver Harbeck, som sjef for Justisdepartementet og derfor Fylkesmannens nærmeste overordnede. Han ønsket, — ifølge fylkesmannens journal, — opplyst «hvorfør justitarius Albert Pedersen var oppnevnt som settefylkesmann».

Fylkesmann Norem svarte, — også ifølge sin journal, — lakonisk tilbake «at det var skjedd fordi det var krig». Og han føyde til «at han under den forløpne tid hadde truffet mange andre lignende forføyninger. Så lenge Administrasjonsrådet hadde meddelt at det ikke hadde noen befatning med Rogaland, hadde han såvidt mulig selv måttet treffe avgjørelser, og han anså seg berettiget til å fortsette hermed». Ja, slik var det!

A. L.

av Stalins døde undersätter.

Intervjuet og offentliggjørelsen i Dagbladet og andre steder førte rundt omkring i fangeleirene til at alle frontkjempere ble isolert og satt på selle i påvente av det store og lovede blodbad.

Vi vet ikke hva som foranlediget den daværende politimester til disse blodtørstige uttalelser, men vi må si at vi føler ikke den norske retts-sikkerhet i trygge hender med en slik høyesterettsdommer. Enn om han søkte avskjed?

rummet og at dette vil distansere den nå kjente forskning på en sensasjonell måte.

HAKEKORSOPPMARSJ

Det er svare til ståhei i verdenspressen - Dagbladet og Aftenposten medregnet - over noen hakekors som er malt her og der i Tyskland, Østerrike, Nederland, Italia og til og med i England. Ja, det har faktisk lyktes Aftenposten å oppspore et hakekors også i Oslo - riktignok bare på en dør i 2. etasje i en lukket bygning, men likevel! Det kriminalpoliti som brukte et års tid på å komme til vedtaket om at anmeldelsen på Morgenposten for dets grove injurier måtte henlegges fordi almene hensyn ikke krevet noen beskyttelse av tidligere NS-folk, har nå fått fart på seg, og har allerede eraktet at det dessverre ikke kan være noen av de «beinharde nazister» Dagbladet forteller om som har vært påferde. Dels fordi det er tegnet så lavt nede på døren at bare et barn kan ha gjort det, dels fordi det ikke engang er et ordentlig hakekors og dels endelig fordi det bare er så svakt tegnet at det næsten ikke synes. **Naturligvis er innledningen** til denne flom av hakekors en grov provokasjon for å få has på det tyske Rikspartiet, som gikk frem ved noen valg nylig, samt andre folk en ikke liker. Men det er naturligvis mulig at denne provokasjon har vendt seg mot opphavsmennene og har utløst den forbitelse som luer under den rolige tyske overflate mot den demokratiske undertrykkelse av anderledes tenkende. Og skal en dømme efter de norske aviser så er det nå formelig så en ser Horst Wesselsangens ord for seg: «Bald flattern Hitlerfahnen über alle Strassen».

FOLK OG LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo

Telefon 37 76 96

Boks 3214

Abonnementspriser:

Kr. 25,- pr. år, kr. 12,50 pr. halvår. Sverige og Danmark: kr. 29,- pr. år, kr. 14,50 pr. halvår. Utlandet forøvrig: kr. 33,- pr. år, kr. 16,50 pr. halvår. I nøytralt omslag kr. 35,- pr. år, kr. 17,50 pr. halvår.

Løssalg 65 øre

Annonsepris:

32 øre pr. millimeter over en spalte.

Bruk postgiror. 16450.

Utgiver A/L Folk og Land

Sambandstrykkeriet

Oslo